

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI,
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Zagreb, veljača 2011.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O FAKULTETU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	3
	Projekti financirani u 2009.	7
II.	REVIZIJA ZA 2009.	9
	Ciljevi i područja revizije	9
	Metode i postupci revizije	9
	Nalaz za 2009.	10
III.	MIŠLJENJE	20

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/10-01/76
URBROJ: 613-02-01-11-6

Zagreb, 23. veljače 2011.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
FAKULTETA PROMETNIH ZNANOSTI,
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU ZA 2009.

Na temelju odredbi članka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Fakulteta prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu (dalje u tekstu: Fakultet) za 2009.

Revizija je obavljena u razdoblju od 13. rujna 2010. do 23. veljače 2011.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O FAKULTETU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Fakultet je javno visoko učilište i znanstveno - nastavna sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (dalje u tekstu: Sveučilište). Osnivač Fakulteta je Sveučilište. Upisan je u sudski registar pri Trgovačkom sudu u Zagrebu, te Upisnik znanstvenih organizacija i Upisnik visokih učilišta koje vodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (dalje u tekstu: Ministarstvo). Ministarstvo je izdalo dopusnice za izvođenje tri preddiplomska i tri diplomska sveučilišna studija: Promet (smjerovi: cestovni, željeznički, vodni, zračni, poštanski, informacijsko - komunikacijski i gradski), Inteligentni transportni sustavi i logistika (smjerovi: inteligentni transportni sustavi i logistika) i Aeronautika, tri poslijediplomska specijalistička studija: Gradski promet, Intermodalni transport i Transportna logistika i menadžment, te poslijediplomski doktorski sveučilišni studij Tehnološki sustavi u prometu i transportu.

Djelatnosti Fakulteta su: ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih studija u polju tehnologije prometa i transporta, te poslijediplomskog stručnog i znanstvenog studija, provedba postupka za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti, ustrojavanje i izvođenje programa stalnog usavršavanja u polju tehnologije prometa i transporta, znanstveno - istraživačka djelatnost, izrada znanstvenih i stručnih projekata, tehničke dokumentacije, analiza, atesta i ekspertiza, ustrojavanje i održavanje znanstvenih skupova, simpozija i savjetovanja, priznavanje istovrijednosti stranih diploma, izdavačka djelatnost i vještačenja s područja cestovnog, željezničkog, zračnog, vodnog i poštansko - telekomunikacijskog prometa.

Statut (pročišćeni tekst) je donijelo Fakultetsko vijeće u prosincu 2006., na koji je suglasnost dao Senat Sveučilišta. Odredbom članka 145. Statuta je propisano koje opće akte donosi Fakultetsko vijeće, odnosno dekan. Doneseni su Pravilnik o ustrojstvu Fakulteta i radnih mjesta, Pravilnik o načinu ostvarivanja i raspodjeli posebnih prihoda ostvarenih na tržištu od obavljanja vlastite djelatnosti, Pravilnik o ustroju Hrvatskog zrakoplovnog nastavnog središta i drugi. Pravilnik o studiju i režimu studiranja i Pravilnik o provedbi razredbenog postupka, čije je donošenje u nadležnosti Fakultetskog vijeća, te Pravilnik o financijsko - računovodstvenom poslovanju i Pravilnik o ustroju, djelokrugu i načinu rada zavoda i katedri čije je donošenje u nadležnosti dekana, nisu doneseni.

Unutarnje ustrojstvo je uređeno Statutom i Pravilnikom o ustrojstvu Fakulteta i radnih mjesta. Ustrojstvene jedinice su odsjeci, zavodi, katedre i zajedničke službe. Ustrojeni su odsjek prometa, odsjek inteligentnih transportnih sustava i logistike, te odsjek aeronautike na kojima se provode odgovarajući studijski programi. Osnovano je 13 zavoda u okviru kojih je ustrojeno 27 katedri. Zajedničke službe su ured dekana, tajništvo, financijsko - računovodstvena, studentska i informatička služba, knjižnica i izdavačka djelatnost. Posebna ustrojstvena jedinica je Hrvatsko zrakoplovno nastavno središte, koja obavlja osposobljavanje kandidata za stjecanje praktičnih znanja upravljanja zrakoplovom. Koncem 2009. Fakultet je imao 180 zaposlenika, od kojih je 119 nastavno osoblje, a 61 nenastavno osoblje. U nenastavno osoblje ubrojeno je 13 zaposlenika Hrvatskog zrakoplovnog nastavnog središta (voditelj školstva, četiri pilota, voditelj tehničke službe, tri aviomehaničara, tehnički i stručni suradnik, administrativni referent i čistačica). U akademskoj godini 2008./2009. na sve godine studija su bila upisana 3 662 studenta, a u 2009./2010. je upisano 3 188 studenata.

Tijela Fakulteta su Fakultetsko vijeće i dekan. Fakultetsko vijeće je stručno vijeće i čine ga svi nastavnici izabrani u znanstveno - nastavno zvanje, predstavnici nastavnika i suradnika izabranih u nastavna i suradnička zvanja, te predstavnici studenata. U 2009. i do konca rujna 2010. dekan je bio prof. dr. sc. Ivan Dadić, a od 1. listopada 2010. dekan je prof. dr. sc. Ernest Bazijanac. Dekanu u radu pomažu prodekani (za poslovanje, za nastavu i studente, te za znanost i vanjsku suradnju) i kolegij dekana čiji su članovi dekan, prodekani i dva člana Fakultetskog vijeća.

Financijski izvještaji

Fakultet vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prihodi su planirani u iznosu 60.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 55.143.613,00 kn, što je za 4.856.387,00 kn ili 8,1% manje od plana.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2009.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2009.

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	u kn
					Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz proračuna	34.500.000,00	31.460.948,00	91,2	57,0
1.1.	Prihodi za financiranje rashoda poslovanja	34.486.600,00	31.447.550,00	91,2	57,0
1.2.	Prihodi za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine	13.400,00	13.398,00	100,0	0,0
2.	Prihodi ostvareni obavljanjem poslova na tržištu	13.200.000,00	12.014.564,00	91,0	21,8
2.1.	Prihodi od obavljanja osnovnih poslova vlastite djelatnosti	12.800.000,00	11.648.158,00	91,0	21,1
2.2.	Prihodi od obavljanja ostalih poslova vlastite djelatnosti	400.000,00	366.406,00	91,6	0,7
3.	Prihodi od imovine	170.000,00	200.054,00	117,7	0,4
4.	Drugi prihodi poslovanja	12.130.000,00	11.468.047,00	94,5	20,8
	Ukupno prihodi	60.000.000,00	55.143.613,00	91,9	100,0

U prihodima iz proračuna su iskazani prihodi za rashode za zaposlene 26.502.260,00 kn, materijalne i financijske rashode 3.132.401,00 kn, znanstvene projekte 630.086,00 kn, naknade vanjskim suradnicima 597.963,00 kn, školarine za diplomski studij 201.312,00 kn, zdravstveno osiguranje redovnih studenata 117.817,00 kn, izdavačku djelatnost 100.871,00 kn, studentske programe 89.260,00 kn, međunarodnu suradnju 47.354,00 kn, stručno usavršavanje 16.000,00 kn, nabavu nefinancijske imovine 13.398,00 kn i znanstvene skupove 12.226,00 kn.

U prihodima ostvarenim obavljanjem poslova na tržištu su iskazani prihodi od stručnih tečajeva koje provodi Hrvatsko zrakoplovno nastavno središte u iznosu 4.748.256,00 kn, izrade projekata, elaborata i studija 3.166.892,00 kn, Europske unije za financiranje međunarodnih projekata 1.519.583,00 kn, školarina za poslijediplomski studij 1.305.449,00 kn, sudskih vještačenja 351.235,00 kn, izdavačke djelatnosti 338.354,00 kn, pružanja usluga održavanja zrakoplova 309.775,00 kn, intelektualnih usluga 218.390,00 kn i prihodi od najma 56.630,00 kn.

Prihodi od imovine se najvećim dijelom odnose na prihode od kamata na oročena sredstva u iznosu 178.331,00 kn i depozite po viđenju u iznosu 21.345,00 kn.

U drugim prihodima poslovanja iskazani su prihodi od preddiplomskog, diplomskog i dodiplomskog studija (školarina, diplomskih ispita, upisnina, indeksa, komisija, zamolba, razredbenih ispita, potvrda, preimenovanja i prijavnica) 11.222.476,00 kn, donacija i pomoći 153.000,00 kn i naplaćenih troškova prisilne naplate 92.571,00 kn.

U odnosu na prethodnu godinu prihodi iz proračuna su ostvareni za 3.194.158,00 kn ili 9,2% manje, a školarine, upisnine i drugi prihodi od preddiplomskog, diplomskog i dodiplomskog studija za 8.993.371,00 kn ili 44,5% manje.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i izvršenim rashodima za 2009.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi za 2009.

u kn

Redni broj	Rashodi	Planirano	Izvršeno	Izvori financiranja	
				iz proračuna	iz drugih izvora
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	40.342.000,00	37.674.233,00	26.502.260,00	11.064.473,00
2.	Materijalni rashodi	16.820.000,00	16.699.201,00	4.876.588,00	10.661.719,00
2.1.	Naknade troškova zaposlenima	2.250.000,00	2.191.158,00	1.591.584,00	353.574,00
2.2.	Rashodi za materijal i energiju	3.570.000,00	3.849.649,00	645.957,00	3.172.942,00
2.3.	Rashodi za usluge	9.970.000,00	9.653.699,00	2.465.916,00	6.316.281,00
2.4.	Drugi nespomenuti rashodi poslovanja	1.030.000,00	1.004.695,00	173.131,00	818.922,00
3.	Financijski rashodi	65.000,00	67.873,00	13.702,00	54.171,00
4.	Drugi rashodi poslovanja	55.000,00	80.000,00	55.000,00	25.000,00
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.664.000,00	1.890.700,00	13.398,00	1.877.302,00
6.	Pokriće manjka prihoda iz ranijih godina	6.804,00	0,00	-	-
7.	Smanjenje zaliha	47.196,00	90.481,00	-	-
Ukupno rashodi		60.000.000,00	56.502.488,00	31.460.948,00	23.682.665,00
Manjak prihoda			1.358.875,00	727.247,00	631.628,00

Rashodi su planirani u iznosu 60.000.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 56.502.488,00 kn, što je za 3.497.512,00 kn ili 5,8% manje od plana. Financirani su prihodima iz proračuna u iznosu 31.460.948,00 kn i prihodima iz drugih izvora (vlastiti prihodi, prihodi Europske unije za financiranje međunarodnih projekata, donacije i prihodi od imovine) u iznosu 23.682.665,00 kn.

Manjak prihoda tekuće godine iznosi 1.358.875,00 kn, od čega se 727.247,00 kn odnosi na sredstva iz državnog proračuna za znanstvene projekte, naknade vanjskim suradnicima, zdravstveno osiguranje studenata, izdavačku djelatnost i drugo. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 5.542.562,00 kn, tijekom godine uvećan je za smanjenje zaliha u iznosu 90.481,00 kn i umanjen za 331.650,00 kn koje je Fakultet primio u 2008. na ime participacije školarine za redovne studente prve godine diplomskog studija koji studiraju uz plaćanje. S obzirom da u akademskoj godini 2008./2009. nije bilo upisanih redovnih studenata uz plaćanje participacije školarine, Fakultet je sredstva vratio Sveučilištu u 2009. Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 3.942.518,00 kn.

Vrijednosno su značajniji rashodi za zaposlene u iznosu 37.674.233,00 kn ili 66,7% i materijalni rashodi u iznosu 16.699.201,00 kn ili 29,6% ukupno izvršenih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 2.129.054,00 kn i imaju udjel 3,7%.

Rashodi za zaposlene se odnose na plaće u iznosu 31.391.187,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 5.457.865,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 825.181,00 kn.

U skupini materijalnih rashoda su izvršeni rashodi za usluge u iznosu 9.653.699,00 kn, a najvećim se dijelom odnose na rashode za autorske honorare u iznosu 3.292.965,00 kn, ugovore o djelu u iznosu 1.685.584,00 kn, te intelektualne usluge za provođenje projekata koji se financira sredstvima Europske unije u iznosu 1.028.375,00 kn. Ugovori o autorskim honorarima su zaključeni sa 114 zaposlenika i 92 vanjska suradnika. Vrijednosno značajnije isplate se odnose na ugovore za izradu projekata, elaborata i studija ugovorenih s gospodarskim i drugim subjektima u iznosu 1.871.288,00 kn, te održavanje nastave i druge poslove na poslijediplomskim studijima u iznosu 480.945,00 kn. Ugovori o djelu su zaključeni sa 104 vanjska suradnika za stručno osposobljavanje, obuku pilota i održavanje zrakoplova u iznosu 729.331,00 kn, održavanje nastave na dodiplomskom i diplomskom studiju u iznosu 690.273,00 kn, organizaciju nastave, savjetničke i druge usluge u iznosu 146.000,00 kn i vještačenja prema predmetima općinskih sudova u iznosu 119.980,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2009., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 60.997.599,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2009.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2009.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	48.251.821,00	46.511.270,00	96,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	146.000,00	146.000,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	33.346.346,00	32.741.449,00	98,2
1.3.	Postrojenja i oprema	7.202.081,00	6.138.580,00	85,2
1.4.	Prijevozna sredstva	1.152.699,00	1.070.876,00	92,9
1.5.	Proizvedena kratkotrajna imovina	5.047.196,00	4.956.715,00	98,2
1.6.	Druga nefinancijska imovina	1.357.499,00	1.457.650,00	107,4
2.	Financijska imovina	18.991.084,00	14.486.329,00	76,3
2.1.	Novčana sredstva	8.900.500,00	5.557.853,00	62,4
2.2.	Potraživanja	2.526.534,00	2.004.677,00	79,3
2.3.	Dani zajmovi	3.897.323,00	3.897.323,00	100,0
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	8.356,00	8.356,00	100,0
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	3.658.371,00	3.018.120,00	82,5
Ukupno imovina		67.242.905,00	60.997.599,00	90,7
3.	Obveze	4.741.911,00	3.852.501,00	81,2
4.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	2.519.105,00	891.734,00	35,4
5.	Vlastiti izvori	59.981.889,00	56.253.364,00	93,8
Ukupno obveze i vlastiti izvori		67.242.905,00	60.997.599,00	90,7

Nefinancijska imovina je iskazana u vrijednosti 46.511.270,00 kn, a najvećim dijelom se odnosi na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 32.741.449,00 kn, postrojenja i opreme u iznosu 6.138.580,00 kn i proizvedene kratkotrajne imovine - literature u skriptarnicama (knjige, udžbenici, skripte) u iznosu 4.956.715,00 kn. U skupini građevinskih objekata je iskazana vrijednost objekta u kojem je sjedište Fakulteta u iznosu 10.603.053,00 kn i objekta u kojem je smješteno Hrvatsko zrakoplovno nastavno središte u iznosu 2.336.352,00 kn. Vlasništvo nad objektom u kojem je sjedište Fakulteta nije riješeno. Prema izvratku iz zemljišnih knjiga, objekt je upisan kao društveno vlasništvo pod upravom Ministarstva pošta, telegrafa i telefona. Objekt u Lučkom je, prema ugovoru iz 1997. zaključenim s Ministarstvom obrane, dan na korištenje Fakultetu bez naknade na deset godina. Ugovor nije produžen. Fakultet treba poduzeti aktivnosti kako bi riješio imovinsko - pravne odnose vezane za spomenute nekretnine.

Financijska imovina u iznosu 14.486.329,00 kn se najvećim dijelom odnosi na novčana sredstva u iznosu 5.557.853,00 kn, dane zajmove u iznosu 3.897.323,00 kn i potraživanja u iznosu 2.004.677,00 kn. Početkom i koncem godine nije bilo oročenih novčanih sredstava, a tijekom godine Fakultet je oročio ukupno 15.000.000,00 kn. Stanje danih zajmova početkom i koncem godine je iskazano u iznosu 3.897.323,00 kn, a odnosi se na novčana sredstva koja su ostala na računu poslovne banke nad kojom je u travnju 1999. otvoren stečajni postupak. Fakultet je svoje tražbine prijavio u stečajnu masu, a stečajni postupak do vremena obavljanja revizije (studeni 2010.) nije okončan.

Obveze u iznosu 3.852.501,00 kn se odnose na obveze za zaposlene u iznosu 2.949.769,00 kn, druge tekuće obveze u iznosu 562.021,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 306.118,00 kn i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 34.593,00 kn. U odnosu na početno stanje manje su za 889.410,00 kn i najvećim dijelom nisu dospjele.

U skupini drugih tekućih obveza su iskazane obveze za 2009. prema Fondu za razvoj Sveučilišta u iznosu 463.706,00 kn i Fondu za stipendiranje darovitih studenata u iznosu 60.514,00 kn. Početkom 2010. podmireno je 60.514,00 kn. Prema odluci Senata Sveučilišta, Fakultet treba planirati sredstva za uplatu obveze prema Fondu za razvoj Sveučilišta u svom proračunu za 2011.

U skupini prihoda budućeg razdoblja iskazana su neutrošena sredstva Europske unije u iznosu 821.602,00 kn primljena za financiranje međunarodnih projekata. Ugovori o provođenju projekata su zaključeni u 2008., a trajanje projekata je ugovoreno u razdoblju 15 mjeseci odnosno četiri godine. Fakultet evidentira primljena sredstva u skupini prihoda budućeg razdoblja i to u trenutku primitka sredstava, a u skupini prihoda u trenutku nastanka rashoda za realizaciju projekata.

Projekti financirani u 2009.

Prihodi za znanstvene projekte su ostvareni u iznosu 630.086,00 kn, a odnose se na financiranje 14 projekata. Ministarstvo je odobrilo trogodišnje financiranje za 13 projekata od siječnja 2007. u godišnjem iznosu 809.000,00 kn, odnosno u iznosima 24.000,00 kn do 112.000,00 kn po pojedinom projektu i za jedan projekt od ožujka 2008. u godišnjem iznosu 35.000,00 kn. Za svaki odobreni projekt Ministarstvo, Fakultet i zaposlenik Fakulteta koji je voditelj projekta su zaključili ugovore o suradnji. Ugovoreno je da se ukupna sredstva mogu utrošiti na službena putovanja do 30,0%, režijske troškove do 15,0%, honorare isključivo vanjskim suradnicima do 15,0%, a razlika sredstava na druge materijalne troškove i nabavu opreme. U travnju 2010. voditelji znanstvenih projekata su podnijeli Ministarstvu izvješća za trogodišnje razdoblje, prema kojima je Fakultetu ukupno doznačeno 2.336.160,00 kn, prema ugovorenim namjenama je utrošeno 2.302.015,00 kn (od čega 478.699,00 kn u 2009.), te neutrošena sredstva iznose 34.145,00 kn. Na temelju vrednovanja navedenih izvješća, Ministarstvo je produžilo financiranje jedanaest projekata od srpnja do prosinca 2010.

Iz sredstava Europske unije su financirani međunarodni projekti Adriatic3S i Civitas Elan. Ugovori za provedbu projekata su zaključeni u 2008., a trajanje projekata je ugovoreno u razdoblju 15 mjeseci (Adriatic3S) odnosno četiri godine (Civitas Elan).

Nositelj projekta Adriatic3S je Fakultet, a u projektu sudjeluju dva hrvatska i jedan talijanski partner. Osnovni cilj je omogućiti i podržati razvoj priobalnog pomorskog prijevoza kao integralnog dijela transportne mreže Jadranskog područja, te poticati konkurentnost ekološki prihvatljivijih modela transporta. Projekt je zasnovan na analizi postojećih kapaciteta Republike Hrvatske i Republike Italije, odnosno na analizi lučkih postrojenja i mogućnosti njihove reorganizacije u centre priobalnog pomorskog prijevoza. Vrijednost projekta iznosi 310.000 EUR-a, od čega Europska unija financira 229.400 EUR-a. Do konca 2009. Fakultetu je doznačeno 183.520 EUR-a, odnosno u protuvrijednosti 1.301.494,00 kn. Za predviđene namjene utrošeno je 1.263.802,00 kn, od čega 1.222.398,00 kn tijekom 2009. Po završetku provedbe projekta je obavljena vanjska revizija i izvješća su dostavljena Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije. Nakon odobrenja izvješća, Fakultetu je u 2010. doznačeno 332.001,00 kn, koliko iznosi razlika do ukupno ugovorenog iznosa.

Projekt Civitas Elan se provodi u pet europskih gradova. Cilj projekta je poboljšanje kvalitete života građana uspostavom kvalitetnijih rješenja u gradskom prometu. Na čelu projekta je konzorcij koji se sastoji od 39 partnera, od kojih je sedam u Gradu Zagrebu.

Uloga Fakulteta u ovom projektu je izrada studija: o naplati zagušenja, upravljanje mobilnošću u većim institucijama, restrikcije u dostavi tereta i davanje prvenstva vozilima javnog gradskog prijevoza i informiranje putnika, te evaluacija svih mjera na projektu definiranih za Grad Zagreb. Vrijednost projekta za partnere na području Grada Zagreba iznosi 5.142.060,40 EUR-a. Na Fakultet se odnosi 654.720 EUR-a, od čega Europska unija financira 432.480 EUR-a ili 66,1%. Koncem 2008. Fakultetu je doznačeno 151.306,30 EUR-a odnosno u protuvrijednosti 1.103.467,00 kn. Za predviđene namjene utrošeno je 321.104,00 kn, od čega 298.732,00 kn tijekom 2009. Godišnje izvješće o utrošku sredstava dostavljeno je koordinatoru projekta u Ljubljani.

II. REVIZIJA ZA 2009.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka, te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Fakulteta.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Fakulteta. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz financijskog plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Obavljeni su razgovori s dekanom i drugim zaposlenicima Fakulteta i pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2009.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih financijskih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, financijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, projekti financirani u 2009., te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih financijskih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, te postupke javne nabave.

1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

1.1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola je propisan odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06), Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 35/08) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine 35/08). Fakultet nije uspostavio i razvio financijsko upravljanje i kontrole u skladu s propisima koji uređuju ovo područje. Voditelj za financijsko upravljanje i kontrole nije imenovan i plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola nije donesen, što nije u skladu s odredbom članka 8. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru. Planom uspostave financijskog upravljanja i kontrole je potrebno odrediti aktivnosti, rokove i nadležne osobe za razvoj sustava. Plan treba donijeti u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009. - 2011., koju je Vlada Republike Hrvatske donijela u rujnu 2009. Nadalje, osoba zadužena za nepravilnosti i prijave nije imenovana, što je obveza propisana odredbom članka 36. navedenog Zakona.

Unutarnja revizija nije ustrojena. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna, prema kojoj su unutarnju reviziju obvezni ustrojiti korisnici proračuna koji zapošljavaju više od 50 zaposlenika, a imaju godišnje rashode i izdatke veće od 30.000.000,00 kn. Koncem 2009. Fakultet je imao 180 zaposlenika, a ukupni rashodi za 2009. iznosili su 56.502.488,00 kn. Prema odredbi članka 17. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Fakultet može uspostaviti unutarnju reviziju na jedan od sljedećih načina: ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju ili imenovanjem unutarnjeg revizora, zatim osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju na prijedlog više korisnika proračuna (fakulteta), te sporazumom o obavljanju poslova unutarnje revizije s nadležnim ministarstvom ili jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz prethodnu suglasnost ministra financija.

Fakultet ima uspostavljene kontrole u informacijskoj tehnologiji (sigurnosne provjere i testiranje informacijskog sustava, zaštita primjenom sustava korisničkih imena i lozinka, antivirusna zaštita i drugo), računovodstvu (provjera računske točnosti, razgraničenje dužnosti, provjera isporučenih roba) i kontrole projekata od imenovanog voditelja. Uspostavljene kontrole nisu sveobuhvatne. Nepravilnosti navedene u nastavku posljedica su, između ostalog, i nedovoljno razvijenog sustava unutarnjih kontrola.

Državni ured za reviziju nalaže imenovanje voditelja za financijsko upravljanje i kontrolu, te izradu plana uspostave financijskog upravljanja i kontrola, kojim će se naznačiti sve aktivnosti i rokovi unutar kojih je potrebno uspostaviti i razvijati ovaj sustav u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2011. Nalaže se imenovati osobu zaduženu za nepravilnosti i prijevare. Predlaže se uspostava unutarnje revizije na jedan od načina propisanih odredbom članka 17. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, odnosno da se osnuje zajednička jedinica za unutarnju reviziju u nadležnosti Sveučilišta na prijedlog više fakulteta. Na taj način postigla bi se racionalizacija u uspostavi ovog sustava.

1.2. *Fakultet je prihvatio nalaz i preporuku Državnog ureda za reviziju i navodi da zapošljavanje novog zaposlenika nije predviđeno Pravilnikom o ustroju Fakulteta i radnih mjesta, te će nakon primitka konačnog izvješća o obavljenoj reviziji predložiti Sveučilištu osnivanje zajedničke jedinice za unutarnju reviziju kako bi se na vrijeme uočile slabosti i nepravilnosti u poslovanju.*

2. Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

2.1. Godišnji proračun (financijski plan) i izmjene godišnjeg proračuna je donio dekan, a odluku o prihvaćanju financijskih izvještaja za 2009. kolegij dekana. Godišnje izvješće dekana nije sastavljeno i nije razmatrano na Fakultetskom vijeću. Prema odredbama članaka 31. i 48. Statuta Fakulteta, dekan najmanje jednom godišnje podnosi Fakultetskom vijeću izvješće o svom radu i poslovanju Fakulteta, a Fakultetsko vijeće razmatra i usvaja godišnje izvješće dekana, donosi godišnji proračun, te raspravlja o financijskim izvještajima.

Sveučilište je u srpnju 2008. donijelo Pravilnik o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, koji je Fakultet primjenjivao pri provedbi navedenih studija. Javnim natječajima za upis studenata na prvu godinu preddiplomskih studija u akademskoj 2008./2009. i 2009./2010., koje je objavilo Sveučilište, određena je odobrena upisna kvota ukupno, po studijima i unutar studija ovisno o studentskom udjelu u troškovima studija (uz potporu Ministarstva - bez plaćanja, uz linearno plaćanje i maksimalno plaćanje). U akademskoj godini 2008./2009. je bilo upisano ukupno 579 studenata, odnosno 21 manje od upisne kvote (600), a u akademskoj 2009./2010. je upisano 397 studenata ili 143 manje od upisne kvote (540). Fakultet nije vodio evidenciju prijavljenih pristupnika za upisni postupak, koja uključuje i rezultate postupka koju je trebao ustrojiti prema odredbi članka 101. Statuta Fakulteta. Revizijom je utvrđeno da su pojedina upisna mjesta ostala nepopunjena jer Fakultet nije, umjesto pristupnika koji su ostvarili pravo na upis bez plaćanja ili uz linearno plaćanje, a nisu se upisali, omogućio upis sljedećim pristupnicima na listi. Odredbom članka 21. Pravilnika o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu je propisano da pristupnik koji je ostvario pravo na upis gubi to pravo ako se ne upiše u roku propisanom u natječaju za upis u prvu godinu studija, a pravo na upis umjesto takvog pristupnika stječe sljedeći pristupnik na listi koji je prešao razredbeni prag. Zbog toga što nisu pomicali studenti na rang listi, određeni broj studenata je oštećen jer su platili dio ili puni iznos školarine, a nisu trebali.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje godišnjeg proračuna, te usvajanje godišnjeg izvješća dekana i financijskih izvještaja prema odredbama Statuta Fakulteta. Nalaže se upis studenata provoditi u skladu s uvjetima i kriterijima utvrđenim odredbama Pravilnika o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu i javnim natječajem za upis studenata. Nadalje, nalaže se izvršiti povrate školarina studentima koji su platili veće školarine s obzirom da nije došlo do pomicanja studenata na rang listi.

2.2. *Fakultet je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da će ubuduće, prema odredbama Statuta, dekan najmanje jednom godišnje podnositi Fakultetskom vijeću izvješće o svom radu i poslovanju Fakulteta, a Fakultetsko vijeće će razmatrati i usvajati godišnje izvješće dekana, donositi godišnji proračun, te raspravljati o financijskim izvještajima. Navodi da će Fakultet vratiti novac studentima, koji su platili dio školarine, a mogli su se u akademskoj godini 2009./2010. upisati bez plaćanja. Obrazlaže kako je do previda kod pomicanja rang liste došlo nenamjerno zbog različitih upisnih kvota po smjerovima, jer je na nekim smjerovima bilo daleko više zainteresiranih od drugih smjerova, na kojima je ostalo nekoliko slobodnih mjesta za upis uz potporu Ministarstva, te zbog toga što se student mogao upisati tijekom cijelog upisnog roka, a ne slijedno po danima pa su se upisne crte, odnosno pomaci obavljali na kraju termina. Također navodi da od akademske godine 2010./2011. nema razredbenih postupaka, već se upis obavlja putem sustava državne mature, odnosno Središnjeg prijavnog ureda.*

3. Računovodstveno poslovanje

3.1. Fakultet vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Na dan 31. prosinca 2009. u poslovnim knjigama nije evidentirana, a u financijskim izvještajima nije iskazana kratkotrajna imovina u vrijednosti 997.188,00 kn. Kratkotrajna imovina se odnosi na zalihe dijelova za održavanje zrakoplova u vlasništvu ili najmu Fakulteta, te za pružanje usluga održavanja zrakoplova trećim osobama. Ustrojena je analitička evidencija zaliha dijelova po vrsti, količini i vrijednosti, a koncem godine vrijednost zaliha iznosi 997.188,00 kn. Nabavu i utrošak dijelova za održavanje trebalo je u poslovnim knjigama evidentirati u skupini proizvedene kratkotrajne imovine.

Fakultet vodi analitičke evidencije potraživanja za školarine za sve studije i stručne tečajeve aeronautike. U poslovnim knjigama su evidentirana potraživanja za školarine i stručne tečajeve koje plaćaju pravne osobe, dok potraživanja za školarine koje plaćaju studenti nisu evidentirana i nisu iskazana u financijskim izvještajima, a analitičke evidencije ne osiguravaju potrebne podatke i nije vidljivo koliko iznose potraživanja koncem 2009.

Nadalje, nije ustrojena analitička evidencija primljenih i izdanih vrijednosnih papira (zadužnica i mjenica), koje je kao instrumente osiguranja ugovorenih obveza Fakultet dao ili primio. Prema odredbama članka 5. i 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07 i 114/10), proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke o stanju imovine, voditi analitička knjigovodstva potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama), te primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima) ako izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige ne osiguravaju potrebne podatke.

Odredbom članka 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 27/05 i 2/07) je propisano da je osnovna svrha financijskih izvještaja dati informacije o financijskom položaju, uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja), izvršenju plana i novčanim tijekovima proračuna i proračunskih korisnika.

Rashodi za službenu, radnu i zaštitnu odjeću zaposlenika su izvršeni u iznosu 177.362,00 kn. Pravilnikom o zaštiti na radu i Revizijom procjene opasnosti na radnim mjestima koji su doneseni 2007., utvrđena su radna mjesta na kojima se moraju koristiti osobna zaštitna sredstva, vrsta zaštitnih sredstava i rok korištenja. Fakultet nije ustrojio evidenciju osobnih zaštitnih sredstava, što nije u skladu s odredbom članka 41. spomenutog Pravilnika.

Početak i koncem godine Fakultet nije imao oročenih novčanih sredstava, a tijekom godine je bilo oročeno ukupno 15.000.000,00 kn kod poslovne banke kod koje ima otvoren žiro račun. Sredstva su oročavana na rok od jednog do tri mjeseca, uz mogućnost raskida prije isteka ugovorenog roka. Godišnja kamatna stopa kretala se od 5,8% do 7,1%, a prihodi od kamata na oročena sredstva su ostvareni u iznosu 178.331,00 kn. Sredstva su oročavana na način da su s poslovnom bankom potpisivane zaključnice o oročavanju sredstava do 1.000.000,00 kn. U pojedinim slučajevima prema tako potpisanim zaključnicama, istoga dana oročeno je ukupno 2.000.000,00 kn odnosno 4.400.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 10. Statuta Fakulteta, prema kojoj dekan ima pravo donositi poslovne odluke u ime i za račun Fakulteta u vrijednosti do 1.000.000,00 kn, dok je za pravne radnje u vrijednosti od 1.000.000,00 kn do 3.000.000,00 kn potrebna suglasnost Fakultetskog vijeća, a za vrijednost iznad 3.000.000,00 kn suglasnost Senata Sveučilišta.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i financijskim izvještajima iskazati zalihe dijelova za održavanje zrakoplova i potraživanja za školarine i stručne tečajeve u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Također se nalaže ustrojiti evidenciju primljenih i izdanih vrijednosnih papira, te evidenciju osobnih zaštitnih sredstava, a slobodnim novčanim sredstvima raspolagati uz suglasnost Fakultetskog vijeća, odnosno Senata Sveučilišta u skladu s odredbama Statuta Fakulteta.

- 3.2. *Fakultet je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da se analitička evidencija zaliha dijelova za održavanje zrakoplova vodila vanknjigovodstveno na skladištu Lučko, a od siječnja 2011. uvest će se i financijsko praćenje skladišnog poslovanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Obrazlaže da analitičke evidencije potraživanja za školarinu i stručne tečajeve vode Studentska referada i Hrvatsko znanstveno nastavno središte, a u financijskom knjigovodstvu se prihodi od školarina evidentiraju pri naplati i navodi da će spomenute evidencije uskladiti. Također, navodi da je od siječnja 2011. ustrojena evidencija primljenih i izdanih vrijednosnih papira, a evidenciju osobnih zaštitnih sredstava će ustrojiti. Fakultet izjavljuje da će slobodna novčana sredstva u iznosima većim od 1.000.000,00 kn oročavati uz suglasnost Fakultetskog vijeća, a za oročavanje sredstava iznad 3.000.000,00 kn će tražiti suglasnost Senata Sveučilišta, u skladu s odredbama Statuta Fakulteta.*

4. Prihodi

- 4.1. Prihodi su planirani u iznosu 60.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 55.143.613,00 kn, što je za 4.856.387,00 kn ili 8,1% manje od plana. Prihodi od obavljanja vlastite djelatnosti (vlastiti prihodi) su ostvareni u iznosu 21.717.456,00 kn, od čega je 11.222.476,00 kn iskazano u skupini drugih prihoda poslovanja, a 10.494.980,00 kn u skupini prihoda ostvarenih obavljanjem poslova na tržištu. Vlastiti prihodi se odnose na prihode od školarina u iznosu 9.671.658,00 kn, pružanja usluga (stručnih tečajeva, izrade stručnih projekata, sudskih vještačenja, održavanja zrakoplova i intelektualnih usluga) u iznosu 8.794.547,00 kn, upisnina, diplomskih ispita, komisija, razredbenih ispita i prijavnica u iznosu 2.856.267,00 kn, izdavačke djelatnosti u iznosu 338.354,00 kn i najma u iznosu 56.630,00 kn.

Fakultet je u rujnu 2002. donio Pravilnik o načinu ostvarivanja i raspodjeli posebnih prihoda ostvarenih na tržištu od obavljanja vlastite djelatnosti (dalje u tekstu: Pravilnik). Odredbama Pravilnika su utvrđeni izvori i način raspodjele posebnih prihoda, te način raspodjele sredstava za uvećanje plaće zaposlenicima. Pravilnikom je određeno da se troškovi izvođenja djelatnosti od kojih Fakultet ostvaruje posebne prihode moraju u cijelosti pokriti iz njihovih prihoda. Također je određeno da se najmanje 40,0% prihoda od školarina i naknada za izvođenje dodiplomskog studija za vlastite potrebe i poslijediplomskog studija raspoređuje za unapređenje djelatnosti Fakulteta, a dio za materijalne troškove i uvećanje plaća zaposlenicima i naknade izvoditeljima nastave na poslijediplomskom studiju. Najmanje 18,0% prihoda ostvarenih davanjem usluga gospodarskim i drugim subjektima raspoređuje se za unapređenje djelatnosti, najmanje 25,0% za materijalne troškove i uvećanje plaća zaposlenicima, a dio za troškove izvođenja ugovorenih usluga. Najmanje 60,0% prihoda od iznajmljivanja prostora raspoređuje se za unapređenje djelatnosti, a dio za materijalne troškove poslovanja i uvećanje plaća zaposlenicima. Pravilnikom je potrebno pobliže odrediti dio prihoda koji se od pojedine vrste prihoda izdvaja za materijalne troškove poslovanja i uvećanje plaća zaposlenicima, naknade izvoditeljima nastave i za troškove izvođenja ugovorenih usluga, odnosno utvrditi postotak koji će se izdvajati za pojedinu namjenu, kako je to utvrđeno za dio prihoda koje se izdvaja za unapređenje djelatnosti. Vlastite prihode ostvarene pružanjem usluga gospodarskim subjektima, Fakultet nije raspoređivao na način određen odredbama Pravilnika, a troškovi izvođenja poslijediplomskih studija nisu podmireni iz ostvarenih prihoda.

Prihodi od pružanja usluga gospodarskim subjektima su ostvareni u iznosu 3.166.892,00 kn, a Fakultet je 20,0% sredstava koristio za unapređenje djelatnosti, 1,0% izdvajao u Fond za razvoj Sveučilišta, a 79,0% prihoda je isplaćivao putem ugovora o autorskom djelu zaposlenicima i vanjskim suradnicima na izradi studija i projekata, a trebalo je ostvarene prihode, nakon izdvajanja u proračun Sveučilišta, rasporediti za unapređenje djelatnosti (najmanje 18,0%), za materijalne troškove i uvećanje plaća zaposlenicima (najmanje 25,0%), a razliku (57,0%) za troškove izvođenja ugovorenih usluga. Prihodi od školarina za poslijediplomski studij su ostvareni u iznosu 1.321.449,00 kn, a rashodi studija su izvršeni u iznosu 1.601.595,00 kn, što je za 280.146,00 kn ili 21,2% više od ostvarenih prihoda.

Koncem godine potraživanja su iskazana u iznosu 2.004.677,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 521.857,00 kn ili 20,7%. Dospjela potraživanja iznose 1.715.742,00 kn ili 85,6% ukupnih potraživanja, a vrijednosno su najznačajnija potraživanja od pravnih osoba za izrađene studije, projekte i elaborate u iznosu 787.330,00 kn, te od općinskih i županijskih sudova za sudska vještačenja u iznosu 348.624,00 kn. Za naplatu dospjelih potraživanja u iznosu 1.015.359,00 kn Fakultet nije poduzimao mjere naplate, osim što je dužnicima slao opomene. Potraživanja od općinskih i županijskih sudova za sudska vještačenja se odnose na razdoblje od 1995. do konca 2009., te se predlaže sustavna razrada potraživanja prema starosti i poduzimanje raspoloživih mjera za naplatu kako bi se izbjegla zastara. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08), proračunski korisnici su, između ostalog, odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda iz svoje nadležnosti, u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima donesenim na temelju zakona. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju nalaže Pravilnikom pobliže odrediti dio prihoda koji se od pojedine vrste vlastitih prihoda izdvaja za materijalne troškove poslovanja i uvećanje plaća zaposlenicima, naknade izvoditeljima nastave i za troškove izvođenja ugovorenih usluga, odnosno utvrditi postotak koji će se izdvajati za pojedinu namjenu, a vlastite prihode raspoređivati u skladu s odredbama spomenutog Pravilnika. Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti za potpunu i pravodobnu naplatu svih prihoda.

- 4.2. *Fakultet je prihvatio nalaz i obrazlaže da će dopuniti Pravilnik o načinu ostvarivanja i raspodjeli posebnih prihoda ostvarenih na tržištu od obavljanja vlastite djelatnosti iz rujna 2002. Također obrazlaže da zbog dobre poslovne suradnje nisu protiv dužnika podnosili tužbe, te da se velik broj dospjelih potraživanja odnosi na potraživanja od općinskih i županijskih sudova za sudska vještačenja, od kojih očekuju da ih, iako s velikim zakašnjenjima, ipak podmire. Navode primjer kako su u siječnju 2011. naplaćena potraživanja od općinskog suda iz 1998. i 2000. Nadalje izjavljuje kako su procijenili da bi troškovi tužbi bili veći od potraživanja, te da je slanje opomena i izvoda otvorenih stavki kojima dužnik potvrđuje svoje potraživanje dovoljno, a tužbe će podnijeti kada procijene da je to u interesu Fakulteta.*

5. Rashodi

- 5.1. Rashodi su planirani u iznosu 60.000.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 56.502.488,00 kn, što je za 3.497.512,00 kn ili 5,8% manje od plana.

Rashodi za zaposlene su izvršeni u iznosu 37.674.233,00 kn, od čega se na plaće zaposlenika odnosi 31.391.187,00 kn. Plaće su financirane sredstvima iz državnog proračuna u iznosu 22.078.894,00 kn i vlastitim prihodima u iznosu 9.312.293,00 kn.

Plaće se obračunavaju na temelju izračuna Ministarstva na način da se osnovica (uvećana kumulativno za dodatke utvrđene Sporazumom o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti iz studenoga 2006., u visini 2,0%, 2,1% i 2,2%) množi s koeficijentom složenosti poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen, uvećanim za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Tako dobiveni iznos uvećava se za 4%, 8% ili 10% za godine radnog staža ostvarene u ustanovama u sustavu odgoja i obrazovanja, odnosno sustavu znanosti i visokog obrazovanja, te za znanstveni stupanj magistra znanosti 8,0%, odnosno doktora znanosti 15,0%. Za razdoblje od siječnja do ožujka 2009. primijenjena je osnovica u iznosu 5.639,67 kn, od travnja do lipnja 2009. u iznosu 5.320,45 kn, te od srpnja do prosinca 2009. u iznosu 5.437,50 kn. Prema odredbama članka 4. Zakona o plaćama u javnim službama (Narodne novine 27/01), članka 49. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 84/07), članaka 10.a i b Kolektivnog ugovora za znanost i visoko obrazovanje (Narodne novine 101/02, 81/03, 203/03, 28/06, 11/08, 46/08, 93/08 i 2/09) i članka 3. Sporazuma o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti iz studenoga 2006., plaće je trebalo obračunavati na način da se utvrdi osnovna plaća koju čini umnožak osnovice za izračun plaće (5.108,84 kn) i koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Koeficijent složenosti poslova se uvećava i za postotke složenosti poslova radnog mjesta za dodatak za radni staž ostvaren u ustanovama u sustavu odgoja i obrazovanja, odnosno sustavu znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja (4%, 8% ili 10% ovisno o stažu). Na tako utvrđenu osnovnu plaću dodaju se dodaci na plaću, odnosno osnovnu plaću trebalo je uvećati za dodatak za povećanje obujma i složenosti posla (2,0%, 2,1% i 2,2%) i dodatak za znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti. Zbog primijenjenog načina obračuna, pojedinim zaposlenicima su bruto plaće obračunane u iznosima većim i do 200,00 kn.

Rashodi za stručno usavršavanje zaposlenika su izvršeni u iznosu 315.617,00 kn, od čega se na kotizacije za seminare, savjetovanja i simpozije odnosi 236.897,00 kn, tečajeve i stručne ispite 62.720,00 kn i stručno usavršavanje 16.000,00 kn. Program izobrazbe zaposlenika kojim bi se utvrdile potrebe, oblici, način i uvjeti izobrazbe, te prava i obveze zaposlenika koji se upućuju na izobrazbu nije donesen, što je trebalo učiniti u skladu s odredbom članka 15. Pravilnika o osnovama financiranja Sveučilišta, prema kojima se programi stalnog (nastavnog i stručnog) usavršavanja zaposlenika uređuju općim aktima Fakulteta.

Rashodi za autorske honorare su izvršeni u iznosu 3.292.965,00 kn, od čega se 1.871.288,00 kn odnosi na rashode za autorske honorare za izradu projekata, elaborata i studija ugovorenih s gospodarstvom i drugim subjektima. Osobama kojima je za izradu projekata, elaborata i studija isplaćen autorski honorar, plaćeno je 22.449,00 kn za dnevnice, troškove prijevoza i smještaja na službenom putu obavljenom u svrhu obavljanja posla za koji je zaključen ugovor o autorskom djelu. Na naknade nisu obračunani i plaćeni porezi i doprinosi, što nije u skladu s odredbom članka 32. stavka 5. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine 177/04, 73/08 i 80/10). Prema navedenoj odredbi, osobama koje obavljaju poslove na temelju ugovora o autorskom djelu priznaje se 30,0% troškova koji mogu nastati pri ostvarenju autorskog djela, odnosno porez na dohodak obračunava se na primitak umanjen za 30,0%.

Državni ured za reviziju nalaže plaće obračunati u skladu s navedenim važećim propisima, odnosno utvrditi osnovnu plaću na koju se dodaju propisani dodaci na plaću. Nalaže se donijeti program izobrazbe zaposlenika, a kod obračuna i isplate troškova koji mogu nastati pri ostvarenju autorskog djela pridržavati se odredbi Zakona o porezu na dohodak.

5.2. *Fakultet je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i obrazlaže da je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa poslalo obavijest svim visokim učilištima i javnim institutima o ispravnom načinu obračuna plaće, koju je Fakultet primijenio pri obračunu plaće za siječanj 2011. Navodi da je Statutom Fakulteta i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju utvrđeno usavršavanje zaposlenika u akademskom smislu, a ako je stručno usavršavanje bilo predviđeno nekim drugim zakonom (za zaposlenike Aeronautike) stručno usavršavanje je bilo planirano, te će ubuduće donositi plan izobrazbe za sve zaposlenike. Nadalje, obrazlaže da se obračun drugog dohotka na temelju ugovora o autorskom djelu obavlja u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak, a u dopuni Pravilnika o načinu ostvarivanja i raspodjeli posebnih prihoda ostvarenih na tržištu od obavljanja vlastite djelatnosti razradit će se način isplate troškova koji mogu nastati pri izradi autorskog djela (npr. dnevnic, prijevoza, smještaja na službenom putu).*

6. Postupci javne nabave

6.1. Planom nabave je planirana nabava roba, radova i usluga u iznosu 10.250.000,00 kn. Plan nabave nije usklađen s financijskim planom niti s izmjenama financijskog plana, te ne sadrži oznaku pozicije financijskog plana, što nije u skladu s odredbom članka 13. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07 i 125/08), prema kojoj je oznaka pozicije financijskog plana, odnosno proračuna na kojoj su sredstva planirana obvezan podatak u planu nabave. Tijekom godine je provedeno šest otvorenih postupaka i jedan pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za koje ukupna vrijednost nabave iznosi 1.265.573,00 kn, a nabava procijenjene vrijednosti do 70.000,00 kn iznosi 908.388,00 kn. Odlukom Fakulteta je jedan postupak nabave poništen. Sastavljeni su zapisnici o pregledu i ocjeni ponuda koji ne sadrže analitički prikaz traženih i danih dokaza o sposobnosti, prihvatljivosti ponuda, te eventualne razloge isključenja ponuda, kako je propisano odredbom članka 83. Zakona o javnoj nabavi.

Fakultet nema ustrojene evidencije s podacima o vrsti i količini nabavljene robe, radova i usluga, čime je otežano praćenje izvršenja zaključenih ugovora o nabavi. Navedeno se odnosi na nabavu uredskog materijala, tonera, tinti, materijala i sredstva za čišćenje, te rezervnih dijelova za zrakoplove za čiju nabavu ugovori nisu zaključeni za kalendarsku godinu nego sredinom godine s rokom važenja 12 mjeseci od dana zaključenja ugovora.

Bez primjene propisanih postupaka javne nabave, nabavljeno je gorivo za zrakoplove u iznosu 797.141,00 kn, usluge tiskanja (diploma, časopisa, svjedodžbi, mapa) u iznosu 523.126,00 kn, telekomunikacijske usluge za pokretnu i nepokretnu mrežu u iznosu 277.316,00 kn, prijenosna računala u iznosu 226.057,00 kn, službena odjeća za zaposlenike 156.044,00 kn i kombi vozilo u iznosu 140.900,00 kn, odnosno ukupno 2.120.584,00 kn.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 13. i 128. Zakona o javnoj nabavi, kojima je propisano da javni naručitelj slobodno bira između otvorenog i ograničenog postupka javne nabave, a u posebnim slučajevima i okolnostima smije primijeniti pregovarački postupak s prethodnom objavom ili bez prethodne objave, odnosno koristiti natjecateljski dijalog, a za nabavu male vrijednosti obvezan je primjenjivati odredbe Zakona ako procijenjena vrijednost nabave bez poreza na dodanu vrijednost iznosi 300.000,00 kn i manje za robe i usluge, te 500.000,00 kn i manje za radove.

Postupci nabave dijelova za održavanje zrakoplova u iznosu 481.288,00 kn i usluge najma zrakoplova u iznosu 188.071,00 kn, odnosno ukupno 669.359,00 kn, nisu u potpunosti provedeni u skladu s propisima o javnoj nabavi. U lipnju 2009. zaključen je ugovor za nabavu dijelova za održavanje zrakoplova u vrijednosti 390.433,00 za razdoblje 12 mjeseci od zaključenja ugovora, prema kojem je do konca godine nabavljena roba u vrijednosti 251.963,00 kn. Nabava dijelova u vrijednosti 481.288,00 kn se odnosi na razdoblje prije provedenog postupka nabave, odnosno na nabavu dijelova koji nisu bili navedeni u ponudbenoj dokumentaciji Fakulteta niti su predmet zaključenog ugovora s odabranim ponuditeljem. Postupke nabave je potrebno provesti pravodobno, odnosno prije početka razdoblja na koje se odnosi, te veću pozornost posvetiti procijenjenoj vrijednosti nabave, planiranoj količini i vrsti robe koja se nabavlja. Prema odredbi članka 9. Zakona o javnoj nabavi, procijenjena vrijednost nabave mora biti valjano određena u trenutku u kojem naručitelj šalje objavu o javnoj nabavi, a pri izračunu procijenjene vrijednosti naručitelj mora uzeti u obzir ukupnu vrijednost nabave, koja uključuje sve opcije i moguća produženja ugovora.

Za najam zrakoplova za potrebe izvođenja programa za školovanje pilota proveden je pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave, nakon što u otvorenom postupku javne nabave nije pristigla nijedna pravovaljana ponuda. Pozvana su četiri ponuditelja koji su dostavili ponude prema kojima je cijena sata leta iznosila 607,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Ugovori su zaključeni sa svim ponuditeljima u lipnju 2009., a s jednim od ponuditelja koji iz tehničkih razloga nije mogao predati Fakultetu zrakoplov u ispravnom stanju sporazumno je raskinut ugovor. Jedan od ponuditelja (fizička osoba) s kojim je zaključen ugovor za najam zrakoplova u vrijednosti 188.071,00 kn u postupku nadmetanja nije dostavio dokumentaciju kojom dokazuje financijsku, te pravnu i poslovnu sposobnost, iako je to bilo potrebno dostaviti prema pozivu za pregovaranje. Iako nije dostavio dokaz o sposobnosti, ponuditelj nije isključen iz sudjelovanja u nabavi, što nije u skladu s odredbom članka 46. Zakona o javnoj nabavi, kojom je propisano da će naručitelj isključiti ponuditelja iz sudjelovanja u postupku nabave, ako nije dostavio dokaz o sposobnosti. Ugovorom o najmu zaključenim sa spomenutim najmodavcem ugovoreno je plaćanje najamnine na tekući račun najmodavca. Također je ugovoreno da servis, zamjenu dijelova, te popravke zrakoplova obavlja Fakultet na teret najmodavca. Ukupno obračunana najamnina iznosi 188.071,00 kn, a obveza je podmirena na način da je 99.514,00 kn plaćeno na tekući račun najmodavca, a 88.557,00 kn prijebojem za potraživanja Fakulteta od najmodavca za održavanje zrakoplova. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 90. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09 i 123/10), prema kojoj tijela državne uprave i sudbene vlasti, te druga državna tijela obavljaju isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak na njihov žiro račun kod ovlaštene organizacije za platni promet.

Prema odredbi članka 40. navedenog Pravilnika, davanje u zakup ili najam pokretnina u vlasništvu i/ili suvlasništvu smatra se dohotkom od imovine i imovinskih prava.

Državni ured za reviziju nalaže plan nabave sastaviti u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i uskladiti ga s financijskim planom, te ustrojiti evidencije koje omogućuju praćenje realizacije zaključenih ugovora o nabavi. Također se nalaže u zapisnicima o pregledu i ocjeni ponuda navoditi analitički prikaz traženih i danih dokaza o sposobnosti, prihvatljivosti ponuda, te eventualne razloge isključenja ponuda. Nabavu roba, radova i usluga nalaže se provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, a plaćanje obveza prema zaključenim ugovorima u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.

- 6.2. *Fakultet je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da će plan nabave za 2011. uskladiti s financijskim planom, te će veću pozornost posvetiti procijenjenoj vrijednosti nabave, koja uključuje sve opcije i moguća produženja ugovora čime bi se riješile dosadašnje poteškoće kod provedbe ugovora o nabavi dijelova za održavanje zrakoplova. Navodi da će evidencije o zaključenim ugovorima o nabavi voditi prema podacima iz Službe računovodstva, kako bi se u svakom trenutku mogli dobiti potrebni podaci o zaključenim ugovorima prema vrstama, rokovima zaključenja i isteka ugovora, a Ured Fakulteta za javnu nabavu pokrenuo je aktivnosti u cilju izrade tehničkih specifikacija svih odjela Fakulteta čiji podaci omogućuju izradu plana nabave. U pripremi su novi tenderi koji se sastavljaju na temelju prikupljenih potreba po količinama i vrijednostima u svim organizacijskim jedinicama čime se pridonosi suzbijanju pojedinačnih i hitnih narudžbi i poštivanju zakonskih odredbi. Obrazlaže da se dostavljaju nautci, uvode postupci i radnje koje omogućuju praćenje nabave kroz knjigu nabave u 2011., a pristupit će se ustroju odjeljka za poslove javne nabave u skladu s Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijenta složenosti poslova. Također, navodi da je u 2010. kod nabave goriva za zrakoplove proveden pregovarački postupak bez prethodne objave, te je gorivo nabavljeno od trgovačkog društva koje je jedini isporučitelj goriva za zrakoplove u Republici Hrvatskoj, a sve druge nabave iznad 70.000,00 kn provodit će u skladu sa zakonskim odredbama. Fakultet navodi da je kod provođenje postupka nabave za najam zrakoplova za potrebe izvođenja programa za školovanje pilota, fizička osoba priložila svu potrebnu dokumentaciju, osim rješenja o registraciji i dokumentaciju za utvrđivanje pravne i poslovne sposobnosti, te je povjerenstvo na otvaranju ponuda odlučilo ponudu prihvatiti, a plaćanje obaviti na tekući račun na što će se u narednom razdoblju posvetiti veća pozornost i ocijeniti opravdanost prihvaćanja ponude.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je financijska revizija Fakulteta za 2009. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Sustav unutarnjih financijskih kontrola je propisan odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i drugim provedbenim propisima. Fakultet nije imenovao voditelja za financijsko upravljanje i kontrole, plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola nije donesen, te nije imenovana osoba zadužena za nepravilnosti. Unutarnja revizija nije ustrojena. (točka 1. Nalaza)
 - U akademskoj godini 2008./2009. je bilo upisano na prvu godinu studija 579 studenata, a u akademskoj 2009./2010. je upisano 397 studenata. Fakultet nije vodio evidenciju prijavljenih pristupnika za upisni postupak, koja uključuje i rezultate postupka. Pojedina upisna mjesta ostala su nepopunjena jer Fakultet nije, umjesto pristupnika koji su ostvarili pravo na upis bez plaćanja ili uz linearno plaćanje, a nisu se upisali, omogućio upis sljedećim pristupnicima na listi. (točka 2. Nalaza)
 - U poslovnim knjigama nije evidentirana i u financijskim izvještajima nije iskazana kratkotrajna imovina (dijelovi za održavanje zrakoplova) u vrijednosti 997.188,00 kn i potraživanja za školarine i stručne tečajeve koje plaćaju studenti, a analitičke evidencije potraživanja ne osiguravaju potrebne podatke. Tijekom godine Fakultet je oročio ukupno 15.000.000,00 kn. Za oročavanje sredstava u iznosima od 1.000.000,00 kn do 3.000.000,00 kn nije tražena suglasnosti Fakultetskog vijeća, a za oročavanje u iznosima iznad 3.000.000,00 kn suglasnost Senata Sveučilišta. (točka 3. Nalaza)
 - Vlastite prihode ostvarene pružanjem usluga gospodarskim subjektima u iznosu 3.166.892,00 kn Fakultet nije raspoređivao na način određen odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja i raspodjeli posebnih prihoda ostvarenih na tržištu od obavljanja vlastite djelatnosti, a troškovi poslijediplomskih studija u iznosu 280.146,00 kn nisu podmireni iz prihoda ostvarenih izvođenjem poslijediplomskih studija. Koncem godine potraživanja su iskazana u iznosu 2.004.677,00 kn, od čega se na dospjela potraživanja odnosi 1.715.742,00 kn. Za naplatu dospjelih potraživanja u iznosu 1.015.359,00 kn Fakultet nije poduzimao mjere naplate, osim što je dužnicima slao opomene. (točka 4. Nalaza)

- Rashodi za stručno usavršavanje zaposlenika (kotizacije za seminare, savjetovanja i simpozije, tečajevi i stručni ispiti, stručno usavršavanje) su izvršeni u iznosu 315.617,00 kn. Program izobrazbe zaposlenika kojim bi se utvrdile potrebe, oblici, način i uvjeti izobrazbe, te prava i obveze zaposlenika koji se upućuju na izobrazbu nije donesen. Osobama kojima je za izradu studija i projekata isplaćen autorski honorar, plaćeno je 22.449,00 kn za dnevnice i troškove službenih putovanja obavljenih u svrhu obavljanja poslova za koje su zaključeni ugovori o autorskom djelu. Na naknade nisu obračunani i plaćeni porezi i doprinosi. (točka 5. Nalaza)
 - Tijekom godine je provedeno sedam postupaka javne nabave za koje ukupna vrijednost nabave iznosi 1.265.573,00 kn, a nabava procijenjene vrijednosti do 70.000,00 kn iznosi 908.388,00 kn. Nepravilnosti su utvrđene za nabavu goriva za zrakoplove, usluge tiskanja, telekomunikacijske usluge za pokretnu i nepokretnu mrežu, prijenosnih računala, službene odjeće za zaposlenike i kombi vozilo u ukupnoj vrijednosti 2.120.584,00 kn, koja je obavljena bez primjene propisanih postupaka, te nabavu dijelova za održavanje zrakoplova u vrijednosti 481.288,00 kn i usluge najma zrakoplova u vrijednosti 188.071,00 kn koji nisu u potpunosti provedeni u skladu s propisima o javnoj nabavi, jer postupak nabave dijelova za održavanje zrakoplova nije proveden prije početka razdoblja na koje se odnosi ili ponudbena dokumentacija nije sastavljena na način da sadrži potrebne vrste dijelova, dok je ugovor o najmu zrakoplova zaključen s ponuditeljem koji nije dostavio tražene dokaze o financijskoj, te pravnoj i poslovnoj sposobnosti. Nadalje, ugovorom o najmu zaključenim sa spomenutim najmodavcem ugovoreno je plaćanje najamnine u iznosu 188.071,00 kn na tekući račun, a trebalo je na žiro račun najmodavca kod ovlaštene organizacije za platni promet. (točka 6. Nalaza)
4. Fakultet je javno visoko učilište čiji osnivač je Sveučilište u Zagrebu. Djelatnosti Fakulteta su: ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih studija u polju tehnologije prometa i transporta, te poslijediplomskog stručnog i znanstvenog studija, provedba postupka za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti, ustrojavanje i izvođenje programa stalnog usavršavanja u polju tehnologije prometa i transporta, znanstveno - istraživačka djelatnost, izrada znanstvenih i stručnih projekata, tehničke dokumentacije, analiza, atesta i ekspertiza, ustrojavanje i održavanje znanstvenih skupova, simpozija i savjetovanja, priznavanje istovrijednosti stranih diploma, izdavačka djelatnost i vještačenja s područja cestovnog, željezničkog, zračnog, vodnog i poštansko -telekomunikacijskog prometa. Za obavljanje djelatnosti ustrojeni su odsjeci, zavodi, katedre i zajedničke službe. Posebna ustrojstvena jedinica je Hrvatsko zrakoplovno nastavno središte koje osposobljava kandidate za stjecanje praktičnih znanja upravljanja zrakoplovom. Koncem 2009. Fakultet je imao 180 zaposlenika, od kojih je 119 nastavno osoblje, a 61 nenastavno osoblje. U akademskoj godini 2008./2009. na sve godine studija su bila upisana 3 662 studenta, a u 2009./2010. je upisano 3 188 studenata. Prihodi su ostvareni u iznosu 55.143.613,00 kn, a rashodi su izvršeni u iznosu 56.502.488,00 kn. Manjak prihoda u tekućoj godini iznosi 1.358.875,00 kn i pokriven je prenesenim viškom prihoda iz prethodne godine, a višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 3.942.518,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi iz proračuna u iznosu 31.460.948,00 kn ili 57,0% i vlastiti prihodi u iznosu 21.717.456,00 kn ili 39,4% ukupno ostvarenih prihoda.

Za dospjela potraživanja u iznosu 1.015.359,00 kn osim opomena nisu poduzimane mjere naplate. Boljom naplatom prihoda moglo se ostvariti više programa i ciljeva iz djelokruga poslovanja. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 37.674.233,00 kn ili 66,7% i materijalne rashode u iznosu 16.699.201,00 kn ili 29,6% ukupno izvršenih rashoda. Roba i usluge u ukupnoj vrijednosti 2.120.584,00 kn su nabavljeni bez primjene propisanih postupaka nabave, a za nabavu roba i usluga u vrijednosti 669.359,00 kn Fakultet se nije u potpunosti pridržavao propisa o javnoj nabavi. Fakultet nije uspostavio sustav unutarnjih financijskih kontrola. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih financijskih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode i postupke javne nabave, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.